

KDO SE CHLUBÍ, AŤ SE CHLUBÍ V PÁNU

A nejen to: chlubit se dokonce Bohem skrze našeho Pána Ježíše Krista, který nás s ním smířil. (Ř 5:11)

1. čtení: Daniel 4:21-34

Základ kázání: Římanům 5:1-11

Milí bratři, milé sestry,

je to pro mě vždycky veliká čest a zároveň obrovská kazatelská výzva: Napsat a pronést kázání na určitou pasáž Pavlova listu Římanům. Uvědomuji si totiž pokaždé, jak hluboký je to text, do kterého se mám ponořit. Cítím se jako český turista u moře, který se snaží s obyčejnými brýlemi a dětským šnorchlem v ústech ponořit co nejlouběji, aby vylovil krásnou mušli ze dna. Ale ne a ne se k ní dostat. Moře je v tom místě hluboké, a tak to nakonec raději vzdá a spokojí se s menším, obyčejnějším úlovkem. Lepší něco než nic.

I. Apoštol Pavel dnes třikrát mluví o chloubě. O vychloubání a chlubení. A proto se na tuto lidskou činnost blíže zaměříme. Už jako malé děti jsme slýchávali od našich rodičů či prarodičů důležitou radu do života: *Nechlub se. Nesluší ti to. Není to hezké, když se chlubiš.* A ten malý človíček pak přemýšlí, co že mu to vlastně najednou nesluší. Vychloubat se není hezké? Chlouba že by člověku neslušela? Vždyť je to projev zdravého sebevědomí, když se člověk chlubí tím, co vykonal, čím prošel, co zvládl, v čem obstál, co mu prošlo, díky čemu se stal hvězdou pro své okolí. *Musím se pochlubit, nikdo jiný to za mě neudělá,* říkáváme s potutelným úsměvem na tváři. Rusové a Češi mají jedno společné přísloví: *Chlouba – zhouba.* A Češi k tomu dodávají (slušně řečeno): *Chlouba na ulici, lejno v truhlici.* Opravdu? Když se člověk chlubí, kráčí cestou, která vede do záhuby? Co je vlastně na vychloubání špatného? I na to smí křesťan hledat a nalézat odpověď v Písmu. Biblická odpověď zní zhruba takto: Na chloubě jako takové není špatného vůbec nic. Člověk se smí chlubit. Člověk se dokonce má chlubit. Člověk se musí vychloubat. Není problém v chloubě samotné. Problém leží v objektu chlouby. V předmětu chlouby. Tedy: Není problém, že se člověk chlubí. Problém může být v tom, čím se člověk chlubí. Čím se vychloubá. A teď pozor: Není třeba dlouze diskutovat o tom, zda se člověk smí nebo nesmí chlubit špatnostmi. Třeba tím, že někoho okradl nebo že seřval svou manželku. Nebo že se zašívá v práci. Ano, vím. Tím vším se někteří lidé dokážou chvástat. Alespoň křesťanům by ovšem mělo být nad Slunce jasné, že se nemůžou chlubit tím, co Bůh neschvaluje, odmítá, zavrhuje. Za to bychom se měli naopak stydět. A mlčet o tom. Apoštol Pavel říká:

- ²⁰ *Když jste byli služebníky hříchu, měli jste svobodu od spravedlnosti; ²¹ jaký jste tehdy měli užitek z toho, zač se nyní stydíte? Konec toho všeho je přece smrt. (Ř 6:20-21)*

Dobře tedy. Ale můžeme se chlubit vyloženě dobrými skutky? Můžeme se vychloubat vysloveně chvályhodnými činy? Je na tom vůbec něco špatného? Když se člověk chlubí tím, co sám učinil, co se mu podařilo, v čem uspěl, co zvládl, v čem byl lepší než ostatní, chlubí se sebou samým. Jako by Boha ani nebylo. Nebo spíš: Jako by Boha ani nebylo třeba. A to je špatně. Chvála sebe sama, to je deštník, který mě odděluje od nebes. To jsou tmavé brýle, které vytváří ochranu před slunečními paprsky. *Já jsem vykonal to či ono. Já sám. Bez Boha.* Přesně na to si křesťan musí dávat pozor: Aby dobré věci z jeho života, o kterých přemýšlí a mluví s druhými, nevyzněly nakonec tak, že Bůh v jeho životě vůbec nepůsobí. Že to všechno je výsledek lidského úsilí, práce a dovedností. Apoštol nám připomíná:

- ⁸ *Milostí tedy jste spaseni skrze víru. ⁹ Spasení není z vás, je to Boží dar; není z vašich skutků, takže se nikdo nemůže chlubit. ¹⁰ Jsme přece jeho dílo, v Kristu Ježíši stvořeni k tomu, abychom konali dobré skutky, které nám Bůh připravil. (Ef 2:8-10)*

Tedy: Cokoli se v našem životě podaří, podaří se proto, že za tím stojí náš Pán. Bůh sám. On nám připravuje cestu k tomu, aby se dobré dílo vydařilo. On nám dal život. On nás posiluje. On nás vede. On v nás působí skrze Ducha svatého. On nás motivuje k dobrému skrze své svaté slovo. On je nám také nejlepším příkladem pro svatý, spravedlivý, pravdivý život naplněný láskou. Ježíš Kristus, Boží Syn je tím nejlepším vzorem. Kdysi jsme jako mladí vikáři vtipkovali, že vlastně vstupujeme do zvláštního povolání. Cokoli dobrého se totiž faráři povede, pak chvála Bohu! Cokoli se mu však nepodaří, pak hanba jemu! Ale víte, co? To je pravda! Nejen pro farářské povolání, ale pro každé povolání. Pro každou životní roli, kterou na sebe bereme. Pro celý život křesťana ve všech jeho polohách. Bůh je zdrojem všeho dobrého. Veškerého dobra. Proto apoštol rovná do latě namyšlené korintské křesťany:

- *Kdo ti dal vyniknout? Máš něco, co bys nebyl dostal? A když jsi to dostal, proč se chlubiš, jako bys to nebyl dostal? (1K 4:7)*

A o pár řádků výš píše ta známá slova vedoucí k pokoře:

- ²⁶ *Pohledte, bratří, koho si Bůh povolává: Není mezi vámi mnoho moudrých podle lidského soudu, ani mnoho mocných, ani mnoho urozených; ²⁷ ale co je světu bláznovstvím, to vyvolil Bůh, aby zahanbil moudré, a co je slabé, vyvolil Bůh, aby zahanbil silné; ²⁸ neurozené v očích světa a opovržené Bůh vyvolil, ano, vyvolil to, co není, aby to, co jest, obrátil v nic – ²⁹ aby se tak žádný člověk nemohl vychloubat před Bohem. ³⁰ Vy však jste z Boží moci v Kristu Ježíši; on se nám stal moudrostí od Boha, spravedlností, posvěcením a vykoupením, ³¹ jak je psáno: ‚Kdo se chlubí, ať se chlubí v Pánu.‘ (1K 1:26-31)*

II. Bratři a sestry, v podstatě totéž nám apoštol dnes sděluje ze svého listu Římanům: Že se smíme chlubit. Že se dokonce máme chlubit. Ale ne sami sebou, jako by Boha nebylo. A ne před Bohem, abychom ho ohromili tím, co sami umíme a dokážeme. My se máme chlubit tím, co dobrého a krásného pro nás Bůh ze své lásky učinil. A pak snad z Boží milosti někdy i tím, co dobrého skrze nás činí.

A co pro nás Bůh vykonal? On nás ospravedlnil. Daroval nám spravedlnost skrze oběť Ježíše Krista. Usmířil nás se sebou samým, skrze prolitou krev Božího Syna. Víte, apoštol Pavel v tomto oddílu o nás lidech nemluví úplně lichotivě. Kdysi jsme byli bezmocní, tedy slabí a nemocní hříchem. Byli jsme také bezbožní. Žili jsme tedy bez Boha. Do třetice jsme se aktivně podíleli na zlu ve světě, protože člověk je zároveň obětí hříchu, ale i ochotným komplicem hříchu. A takové jednání nemůže Bůh tolerovat. Takový život u Božího svatého soudu jednou propadne. Pokud se něco zásadního nezmění. A právě to se stalo. Bůh to změnil. Skrze Krista nám daroval dokonalou spravedlnost, kterou jsme si nezasloužili, nevyprosili, nekoupili, o kterou jsme dokonce ani nestáli. Pavel dnes totiž mimo jiné prohlašuje, že jsme byli Božími nepřáteli. To je nejtvrděší a zároveň nejsmutnější hodnocení člověka ve stavu hříchu: Boží nepřítel. Je třeba tak silných slov? Copak by nestačilo říct, že jsme se o Boha nezajímali? Že jsme v něj moc nevěřili? Že jsme se mu vyhýbali? Že jsme na něj nebyli naladěni? Že jsme ho nevnímali? Dobře, možná trochu i ignorovali... Ale když někoho ignorujete, ještě to přece neznamená, že ho nesnášíte, že se k němu chováte nepřátelsky, no ne?

Bratři a sestry, každý člověk, který se o Boha nezajímá, každý člověk, který Boha ignoruje, je Božím nepřitelem. Proč? Protože vůči Stvořiteli nelze zaujmout neurčité a nezaujaté stanovisko. Takže: Buď přítel, nebo nepřítel. Buď mír, nebo válka. Buď život ve světle, nebo život ve tmě. Buď život, nebo smrt. Buď svatební veselí, nebo pláč a skřípění zubů. Buď je Kristus kamenem úhelným, na kterém stavíme, nebo je kamenem úrazu, kterým pohrdáme.

Představte si, že vaše vlastní dítě vás začne ignorovat. Že pro něj budete vzduch, lidově řečeno. Jak si jeho postoj a jeho jednání budete vykládat? Jako střední pozici mezi láskou a nenávistí? Můžete takové chování racionálně chápat. Dítě je třeba v pubertě. Nebo prochází jiným složitým obdobím. Ale bude vám to líto. A možná vám dojde i trpělivost. A řeknete: *Ty se chováš, jako bych vůbec neexistoval.* A budete se hněvat. Máte třeba narozeniny a vaše dítě nebo vnouče vám ani nezavolá, aby vám popřálo hodně zdraví, štěstí a spokojenosti. A vy víte, že to určitě nemyslelo zle. Jen má zřejmě důležitější věci na práci než volat zrovna vám v den vašeho narození. Prostě jen v jejich vesmíru nemáte zas tak důležité místo. Ale když to domyslíme, pak to strašně bolí. A z hloubi duše se vynoří ta zásadní otázka: *Má mě vůbec můj syn rád? Miluje mě moje dcera?* Vidíte, že žádná nezaujatá pozice vůči našim předkům neexistuje. Protože ignorovat znamená nemilovat. Stejně jako nelze ignorovat šéfa v práci, stejně jako nelze ignorovat paní učitelku ve škole, stejně jako nelze ignorovat vyšší šarži v armádě, stejně jako nelze ignorovat lékaře v nemocnici, stejně tak nelze ignorovat Hospodina, našeho nebeského Otce a Stvořitele nás všech. Neexistuje žádná neutrální pozice ve vztahu Boha a člověka, Stvořitele a jeho stvoření. Proto Pavel mluví o sobě i o druhých lidech, že před tím, než přijali Krista, byli Boží nepřátelé. A pokud je pro nás tento kalich poznání příliš hořký, pak s velikou chutí přijmeme zvěst o tom, co Kristus vykonal za své nepřátele. Ta slova jsou sladká jak med:

- ⁶ *Když jsme ještě byli bezmocní, v čas, který Bůh určil, zemřel Kristus za bezbožné. ⁷ Sotva kdo je hotov podstoupit smrt za spravedlivého člověka, i když za takového by se snad někdo odvážil nasadit život. ⁸ Bůh však prokazuje svou lásku k nám tím, že Kristus za nás zemřel, když jsme ještě byli hříšní.*

A to je základ naší chlouby. To je čin, na kterém stojí veškerá naše chloubka, tedy vlastně veškerá chvála Hospodina. Ježíš Kristus, který obětoval svůj život za slabé, hříšné, bezbožné a nepřátelsky naladěné lidi.

- ¹⁰ *Jestliže jsme my, Boží nepřátelé, byli s Bohem smířeni smrtí jeho Syna, tím spíše nás smířené zachrání jeho život. ¹¹ A nejen to: chlubíme se dokonce Bohem skrze našeho Pána Ježíše Krista, který nás s ním smířil.*

Bůh si nás zamiloval. A jeho láska byla tak veliká, že překonala i nepřátelství, které stálo mezi námi a Bohem. Tak mocná, že postavila na nohy slabé a bezmocné. Tak čistá, že očistila hříšné. Tak plná života, že oživila mrtvé. Pokud jsme ve svém srdci uvěřili, že toto všechno pro nás učinil Bůh ze své svobodné lásky, že toto všechno pro naši záchranu podstoupil Boží Syn ze své svobodné lásky, že toto všechno v nás posiluje Duch svatý ze své svobodné lásky, pak se smíme chlubit i nadějí, kterou v Kristu máme. Nadějí na život věčný v jeho přítomnosti. Pokud totiž Bohu nestál v cestě za námi ani náš hřích, ani naše nepřátelství, tím spíš pro něj nebude problém udržet na cestě vedoucí k životu své přátele. Ty, které sám omilostnil a ospravedlnil. Proto říká Pavel:

- ¹ *Když jsme tedy ospravedlněni z víry, máme pokoj s Bohem skrze našeho Pána Ježíše Krista, ² neboť skrze něho jsme vírou získali přístup k této milosti. V ní stojíme a chlubíme se nadějí, že dosáhneme slávy Boží.*

III. Dosáhneme slávy Boží. Dosáhneme Božího vítězství. Dosáhneme života věčného. Ne sami ze sebe. Tím se nechlubíme. Ale díky Bohu, který je naší jedinou chloubou. A všimli jste si, že Pavel jde dnes ještě o krok dál? On dokonce odvážně tvrdí:

- ³ *A nejen to: chlubíme se i utrpením, vždyť víme, že z utrpení roste vytrvalost, ⁴ z vytrvalosti osvědčenost a z osvědčenosti naděje. ⁵ A naděje neklame, neboť Boží láska je vylita do našich srdcí skrze Ducha svatého, který nám byl dán.*

My se smíme chlubit tím, že nás Bůh miluje, dokonce i uprostřed všelijakých těžkostí, které prožíváme. Uprostřed utrpení, kterým procházíme, smíme vzdávat Bohu chválu a čest za jeho upřímnou lásku. Vždyť on je nám nablízku. On nás tím vším provede. Učiní z nás odolnější jedince, kteří se budou na něj spoléhat na každém kroku, kteří od něj budou chtít čerpat sílu a trpělivost. Dokonce nás uprostřed těch temných časů bude tvarovat do podoby Kristovy. Do podoby našeho Pána a Spasitele. Bude v nás budovat Kristův charakter. A až těžkosti pomínou, až se nám uleví, až se ohlédneme zpět, uvidíme, že nás Bůh neopouštěl. Že spolu s námi procházel tím slzavým údolím. A co tento duchovní pohled zpět způsobí? Posílí naši naději, že Bůh bude s námi laskavě jednat i nadále, co živi budeme. Že nás neopustí ani v budoucnu, když nás přece neopustil ani v minulosti. Příště budeme s větší jistotou zpívat: *Stůj při mně, stůj, když na zem padá stín. Když houstnou tmy, buď, Pane, strážcem mým.* (EZ 232,1)

Milí bratři, milé sestry, je to vlastně tak trochu bláznivá verze chlouby, podivné vychloubání. Chlubíme se tím, že si nás nehodné Bůh zamiloval. Že Kristus nás křivé napřímil. Že nás, Boží nepřátele, s Bohem usmířil. Na kříži dal svůj život za náš. Chlubíme se tím, že naši víru a naději v Boží nezdolnou lásku v nás posiluje sám Boží Duch. Chlubíme se tím, že jsme z Boží milosti Božími přáteli, které chce mít Bůh u sebe navěky. Ne, sami sebou se nechlubíme. Vždyť víme, že: *Cokoli jen v světě, máme dobrého, v zimě jako v létě, vše jest od něho.* (EZ 219,3) Amen.